

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań
ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk *rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) (Dz. U. poz. 2246)* w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I i II Dyrektywy Siedliskowej.

Obszar położony jest w województwie dolnośląskim, w gminach Prusice i Wołów, na niewielkich wzniesieniach Wzgórz Trzebnickich i Kotliny Żmigrodzkiej. Obejmuje wzniesienia z przewagą zbiorowisk leśnych (dominują grądy środkowoeuropejskie), a w części wschodniej – mozaikowy krajobraz rolny z łąkami oraz fragmentami dawnych muraw. W ostoi stwierdzono m.in. liczną populację barczatki kataks *Eriogaster catax*. Powierzchnia obszaru wynosi 660,92 ha.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (stan na sierpień 2024 r.) przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze:

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto–Nanojuncetea*
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco–Brometea*) i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis–Festucion pallentis*
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio–Carpinetum*, *Tilio–Carpinetum*)
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Alnenion glutinoso-incanae*)
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

oraz gatunki zwierząt:

- 1074 barczatka kataks *Eriogaster catax*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*

Projekt planu zadań ochronnych został przygotowany z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

W przypadku obszaru Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) nie zachodzą przesłanki wynikające z art. 28 ust. 11 ww. ustawy o ochronie przyrody, wobec czego plan obejmuje cały obszar.

Prace terenowe obejmowały badania terenowe w zakresie m.in. fitosocjologii, entomologii oraz chiropterologii. W trakcie prac zweryfikowano listę przedmiotów ochrony Obszaru.

W wyniku weryfikacji terenowej i analiz zaproponowano korekty listy przedmiotów ochrony w SDF: siedlisko 6210 – jako niereprezentatywne dla Obszaru – przewidziano do usunięcia z listy (głównie ze względu na niewielką powierzchnię i silne zdegradowanie), siedlisko 91F0 nie zostało potwierdzone i proponuje się jego wykreślenie, natomiast dla siedliska 3130 zalecono weryfikację w innym sezonie wegetacyjnym z uwagi na efemeryczny charakter fitocenoz na dnach osuszanych stawów. Z tego względu konieczne będzie zaktualizowanie danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych Obszaru (SDF) i korekta danych w oparciu o aktualny stan wiedzy na temat rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk w Obszarze.

Na podstawie zleconych ekspertyz potwierdzono występowanie w obszarze gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru: barczatka kataks *Eriogaster catax*, i nocek duży *Myotis myotis*.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Do najistotniejszych zagrożeń dla siedlisk łąkowych 6410 i 6510 należą przekształcenia siedlisk spowodowane niewłaściwym użytkowaniem terenu lub brakiem użytkowania, występowaniem gatunków obcych gatunków obcych, w

przypadku siedlisk leśnych 9170, 9190, 91E0* zmianami w strukturze ekosystemów i usuwaniem martwego drewna, występowaniem inwazyjnych gatunków obcych oraz problematycznych gatunków rodzimych. Dla gatunku motyla 1074 usuwanie żywopłotów i zagajników, stosowanie biocydów, a w przypadku nocka dużego 1024 nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących.

Cele działań ochronnych zostały sformułowane zgodnie z ogólną zasadą przybliżania obszaru do stanu „przyrodniczo optymalnego”, przy uwzględnieniu aktualnego stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony, istniejących uwarunkowań społecznych oraz panujących ograniczeń. Cele działań ochronnych odwołują się bezpośrednio do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wskazując na potrzebę utrzymania lub poprawy ocen parametrów i wskaźników dla siedlisk przyrodniczych i gatunków. Dodatkowo w odniesieniu do nocka dużego *Myotis myotis* wykonawca ekspertyzy wykorzystał autorską metodykę oceny stanu jego populacji i żerowisk, opracowaną na potrzeby monitoringu tego gatunku w obszarze Natura 2000 Dalkowskie Jary (PLH020088) (Furmankiewicz 2015). Metodyka ta została zaakceptowana przez RDOŚ we Wrocławiu. Nie wykonano oceny populacji i siedliska nocka dużego zgodnie z metodyką PMS GIOŚ, gdyż dotyczy ona kryjówek kolonii rozrodczych, których nie stwierdzono w obszarze. Dla siedliska 6410 określone cele działań ochronnych związane są z poprawą stanu zachowania ze stanu U1 (niezadowalającego) do stanu FV (właściwego) w zakresie m.in. wskaźników związanych z obcymi gatunkami inwazyjnymi, ekspansją podrostu drzew i krzewów i wojłokiem. Dla siedliska 6510 określone cele działań ochronnych związane są z poprawą stanu zachowania ze stanu U2 (złego) do stanu U1 (niezadowalającego) w zakresie wskaźników związanych z ekspansywnymi i obcymi gatunkami inwazyjnymi oraz ekspansją podrostu drzew i krzewów. Dla siedliska 9170 cele związane są utrzymaniem złego stanu ochrony (U2) z uwagi na brak możliwości poprawy wskaźników inwazyjne gatunki obce oraz ekspansywne gatunki rodzime w runie. Takie same cele określono dla siedlisk 9190 i 91E0* z uwagi na brak możliwości poprawy w zakresie wskaźnika: ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie (siedlisko 9190) i obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie, ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie oraz reżmin wodny (91E0*). Z uwagi na brak danych nie określono wskaźnika stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska. Dla gatunku 1074 poprawa stanu ze złego U2 do niezadowalającego U1 w zakresie parametru populacja. Dla

gatunku 1324 celem ochrony jest utrzymanie niezadowalającego stanu ochrony (U1) z uwagi na brak możliwości poprawy wskaźnika aktywność.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane są przede wszystkim z: dla siedliska 6410 i 6510 użytkowaniem powierzchni łąkowych z uwzględnieniem wymogów ochrony siedliska oraz usuwaniem drzew i krzewów, pozostawieniem drzewostanu do naturalnego rozpadu lub ekstensywnym użytkowaniem siedlisk leśnych 9170, 9190 i 91E0*. Dla gatunku 1074 – zachowanie zarośli okrajowych oraz pozostawianie pasa niezaoranego pola w odległości min. 5 metrów od brzegu zarośli śliwy tarniny.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania siedlisk i siedlisk gatunku. Badania powinny być prowadzone regularnie raz na 6 lat.

W toku opracowywania przedmiotowego planu zadań ochronnych przeprowadzono pełne rozpoznanie stanu ochrony przedmiotów ochrony w zakresie fitosocjologii, entomologii, herpetologii i chiropterologii oraz dokonano odpowiedniej analizy, w rezultacie której stwierdzono, że z zakresu entomologii i chiropterologii nie zachodzi potrzeba wdrażania działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony (w trakcie prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych wykonano wszelkie niezbędne ekspertyzy przyrodnicze na terenie całego obszaru Natura 2000 w taki sposób, aby powstały dokument planistyczny był kompletny, miał wysoką jakość merytoryczną i zawierał wszelkie niezbędne informacje, w tym w szczególności ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony oraz działania z zakresu ochrony czynnej). Wyjątkiem jest przedmiot ochrony 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto–Nanajuncetea*, dla którego wykazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy, ze względu na brak stwierdzenia siedliska w obszarze. Potencjalną przyczyną braku stwierdzenia siedliska 3130 jest efemeryczny charakter fitocenozy na dnach osuszanych stawów.

Z uwagi na fakt, że obowiązujące dokumenty planistyczne nie zawierają wskazań, które mogłyby wpływać negatywnie na przedmioty ochrony Obszaru, nie było konieczności zawarcia w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan zadań ochronnych wskazań do zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania, bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony został wyznaczony Obszar.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu będzie współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 10 grudnia 2018 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.52.2018.AH z dnia 6 grudnia 2018 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 31 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie) Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Prusice oraz Urzędu Miejskiego w Wołowie.

W dniu 21 października 2019 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak: WPN.082.3.7.2019.AH z dnia 18 października 2019 r. o przystąpieniu do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 23 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Prusice oraz Urzędu Miejskiego w Wołowie.

W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych opracowano listę osób i podmiotów będących właścicielami działek położonych w granicach obszaru Natura 2000, prowadzących działalność w ich obrębie lub z innych przyczyn będących zainteresowanymi pracami nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie. Zaproszenie wysłano do instytucji, organizacji i osób prywatnych.

Ze względu na ogłoszony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zrezygnowała

z przeprowadzenia warsztatów Zespołu Lokalnej Współpracy (ZWL) dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) w formie tradycyjnej. Warsztaty zostały przeprowadzone w formie zdalnej – materiały zostały udostępnione w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod adresem: <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-wzgorza-warzegowskie-plh020079>. Pierwsze spotkanie odbyło się w formie korespondencyjnej w dniach 14-30 września 2020 r. Przedstawione materiały dotyczyły obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie, sieci Natura 2000, dokumentacji planów zadań ochronnych oraz projektu pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” dofinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności. Informacja o spotkaniu została rozesłana do wszystkich podmiotów zidentyfikowanych na pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych. Osoby wyrażające chęć przystąpienia do Zespołu Lokalnej Współpracy zapisały się na listę członków poprzez przesłanie podpisanej zgody na przetwarzanie danych osobowych. Uwagi i wnioski do opublikowanych materiałów w ramach I spotkania ZLW można było przysyłać do 30 września 2020 r, jednak żadne uwagi i wnioski w tym zakresie nie wpłynęły.

II spotkanie ZLW zostało zrealizowane w takiej samej formule, jak spotkanie pierwsze. Materiały zostały udostępnione w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod adresem: <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-wzgorza-warzegowskie-plh020079>. Spotkanie odbyło się w formie korespondencyjnej na serwisie internetowym w dniach 14 czerwca 2021 r. – 14 lipca 2021 r. Przedstawione materiały dotyczyły zaprezentowania wyników poszczególnych ekspertyz przyrodniczych. Uwagi i wnioski do opublikowanych materiałów w ramach II spotkania ZLW można było przysyłać do 14 lipca 2021 r, jednak żadne uwagi i wnioski w tym zakresie nie wpłynęły.

Obwieszczeniem z dnia..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach..... (włącznie),

a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza) w dniu r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r., poz. 428)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu2025 r.